

Bir Umut

MURAT SOYAK

Yarın daha güzel olacak anne!..

Anne başını kaldırıp kızına baktı bir süre. Yüzünde acının, hüznün izleri çizgi çizgi sıralanmış. Yıllar var ki anne hep kırgın, küskün hayata.

“Kızım...”

Sözün devamını getiremedi. Sus-tu. Söyleyecekleri vardı ama nedense kelimeler düğümleniverdi. Soba için için yanıyor. Küçük oda hemen ısın-vermiş. Odanın büyük penceresinden içeriye günün son ışıkları düşüyor. Radyo köşede öylece duruyor. Hemen yanındaki televizyon açık. Ölüm haberleri dolduruyor odayı. Sanki her akşam ölüm boca ediliyor televizyon-dan. Haberler yine iç karartıcı. Bit-meyen bir tekrür...

Mutfakta durulacak gibi değil, buz gibi. Öğleden kalan yemek ısıtıldı. Salata hazırlandı. Bir tepsi üstünde iki tabak, iki çatal, iki kaşık, su bardağı, ekmeğe, bir kâse içinde yoğurt, tabak dolusu turşu... Akşam yemeği için sofraya ozenle serildi. Karşılıklı oturup yemeğe başladılar. Anne, kız bir-birlerini destek olmanın çabasında iki

dost gibi.

“Şükürler olsun” dedi anne. Bir süre sonra kalan ne varsa tepsi üzerinde mutfaka taşındı. Sofra kaldırıldı.

Masa üstünde imtihana hazırlık kitapları, defter, kalemler... Okuma-ya başlayıp da bir türlü bitiremediği kitabı masa üstünden aldı. Okumak bir sığınak gibiydi. “Okuyunca daha bir anlamlı hayat.” diye söylendi. Kitabın ismini heceler gibi okurken sesi birden yükseldi.

“Ne oldu kızım?”

“Elimdeki kitabın adı...”

“Eee... Ne oldu ki?”

“Yok bir şey anne.”

Televizyonu kapattı. Anne başını öne eğmiş, düşünceli bir hâli var. Yıllar önce gelmişti buraya. Yakınları şimdi çok uzakta. Kardeşleri ile küs değildi ama bir türlü görüşemiyordu işte. Arada aşılmaz dağlar var sanki. “Ah fakirlik, ah gariplik...” diye söylendi. Anılar kuşlar gibi uçuşup durur zihninde. Geçmiş günlere sığınır. Doğup büyüdüğü köy hiç aklından çıkmazdı ki... Nasıl unuttur insan ana yurdunu ! Babasını hiç tanıyamamış-

tı. Küçük yaşta iken yetim kalmış. Birkaç yıl sonra da annesi ölmüş. Hep acılara tanık. Köyde ağabeylerinin evinde büyümüş. Yaşadığı zorlukları anlatırdı bazen. Kış günlerini hatırlardı en çok da. Sonra dilinden hiç düşürmediği birkaç türkü ve gizemli masallar... Masal anlatmayı çok sevdi. Hemen her akşam bildiği birkaç masalı döne döne anlatırdı. Anlatmaktan hiç usanmazdı. Çocuklarını o masallarla büyüttü. Kendisi de masal anlatırken çocuklaşıverirdi. Rahmetli kocası bazen sesini yükseltirdi ama kim dinler. Çocukların ısrarı ile anlatmaya devam ederdi.

“Hey gidi günler heyy...”

Sobanın üzerindeki demliği alıp masaya doğru yürüdü. Tepside iki bardak hazır zaten. Hemen çayları doldurdu. Çayların biri açık, diğeri demli. Şimdi iki can, iki yoldaş...

“Anne yakında her şey daha güzel olacak !..”

“İnşaallah kızım.”

Dışarıda insanı ürperten bir tipi. Pencereye, kapıya hücum eden rüzgâr korkuyu çoğaltıyor. Anne çayını alıp pencereye doğru yürüdü. Perdeyi aralayıp dışarıya baktı. Savrulan karlar küçük küçük tepcikler oluşturmuş. Pencerenin kırık yerinden içeriye yürüyen soğuk hava bir an titretti. Geriye çekildi.

“Elif, bu sene kış iyi olacağına benzer.”

“Evet, kar dünden beri yağıyor.”

“Yağsın, aman yağsın da toprak suyunu alsın. Kışı iyi olan memleketin baharı da iyi olur derler. “

Elif elindeki kitabı bir kenara bırakıp annesinin yanına vardı. Perde aralığından dışarıya korku ile baktı. Annesinin varlığı ile içindeki o korkuyu bastırıyordu. Ya annesine bir şey olursa... Söylemek, hatırlamak bile istemiyordu. O kara düşünceyi başından hemen savmaya çalışıyordu. Karanlık içinde ağaran kara baktı bir süre. Çocukluğunda yağın kar hep sevinç duyguları uyandırırda onda. Kardan adam yapacağım diye, kartopu oynayacağım diye sevinirdi. Şimdi ise korku ve tedirginlik hâli vardı üzerinde. Yağın kar, hayatın zorluğunu hatırlatıyordu sanki. Uzakta şehrin ışıkları... Perdeyi çekip annesine yakını oturdu.

-Anne, zaman ne de çabuk geçmiş. Okula başladığım yılı hatırladım şimdi. Bir kumaş parçasından diktığın okul çantası hâlâ gözümün önünde. O çanta ile okula gitmek istemezdim. Ağlardım çanta alın diye, sızlanırdım. Bir de devamsızlığım her geçen gün artıyordu. Hiç unutmuyorum, soğuk günlerde beni okula göndermek istemezdin. Kızım hasta olacak diye mi korkardın ?

“Ah kızım, fakirlik işte... Baban amele pazarına giderdi her gün; iş bulursa ne âlâ ama çoğu zaman eli boş dönerdi garibim. Kapıdan mahçup bir hâlde girerdi. O gün iş bulamadıysa hiç konuşmak istemezdi. Bir

köşeye çekilip sessizce otururdu. İşte o günlerin zorluğu, sıkıntısı kızım. Hasta olmandan korkardım. Doktor parası, ilaç parası nerde!..”

“Anne o fakirliğimize rağmen okuduk işte. Bir de şu imtihanı geçip göreve başlarsam, işte o vakit daha bir sevineceğim.”

“Her zorluğun ardınca bir kolaylık vardır. Yeter ki sabret kızım, sabret bakalım.”

Varı yoğu bir annesi bir de kitapları... Annesinden kitaplara, kitaplardan annesine doğru sürekli bir yolculuk. Yıllar yılı bu böyle. Kitaplar yaşanan hayatın üstünde, ötesinde bir zenginliği sunuyordu. Annesi ise hayatın gerçeklerini duyuruyordu. Lise yıllarında okuduğu kitaplar ile kendi içinde bambaşka bir dünya kurmuştu. Edebiyat öğretmeni bir gün sınıfta diğer öğrencilere örnek göstermişti onu, övgüyle söz etmişti. Hiç unutmuyordu o günü.

“Anne çayın soğudu. Neden içmiyorsun?”

“Kızım bir an için dalmışım.”

“Düşünme o kadar anne, bak sobamız yanıyor. Yakacağımız bu sene yeter. Allah’a şükür kimseye de muhtaç değiliz.”

“Öyle ama kızım, yine de düşünüyor insan, kaygılanıyor. Yarın ne olacak?”

“Allah kerim anne, hele ben şu imtihanı bir geçeyim.”

“Yıllarını verip çalıştın, çabala-

dın; nihayetinde fakülteden mezun oldun ama bir de imtihan çıktı şimdi.”

“Her geçen yıl yeni bir engel çıkarıyorlar anne, hayat ne de zormuş !

“Hayırlısı ...”

Gözleri iki kanepenin arasındaki halının desenlerinde gezindi. Elif sanki yitik bir nesneyi arar gibi bakıyordu. Bu dalıp dalıp gitmeler sıkça yaşanırdı. Ev birden sessizliğe gömülürdü.

Karın yağışı aralıklarla devam ediyor. Toprak damda biriken kar sabahleyin mutlaka kürüneli. Yoksa karlar eriyince dam akmaya başlar.

Köpeklerin uzaktan uzağa havlaması duyuluyor. Karanlık iyice çökmüş. Sokak bir ölüm sessizliğinde.

Elif kalkıp çayları tazeledi. Sobanın yaydığı sıcaklık insanda güven hissi uyandırıyor.

“Anne, ağabeyim uzakta şimdi. Babam vefat edeli de on beş sene olmuş. Bir zamanlar şu evde dört kişiydik. Şimdi ise bir sen, bir de ben.”

“Böyle konuşup da hem kendini hem de beni üzme kızım. Ne yaparsın, yazgımız böyle imiş.”

“Tamam da neden sıkıntıyı hep bizler çekiyoruz?”

“Kızım şükret hâline, daha nice dertliler var.”

“Anne şikayet ediyor gibi konuşuyorum ama bazen kendimi tutamıyorum işte, dilime geleni söylemek istiyorum. Bunalıyorum. Bir çıkış arıyorum, bir ışık...Sanki bir boşluğa,

karanlığa düşüyorum. Elimden tutan olmayacak diye korkuyorum. İnsanın hâlleri işte. Bazen umutluyum, bazen karamsar...”

“Sabret hele, sabret... Gün ola hayr ola.”

Kitaba döndü. Elleri bir süre kitabın kapağında gezindi. Kapakta bir köprü resmi belirgin. “Mostar köprüsüne benziyor” diye söylendi. Nehrin iki yakasında ağaçların, çimenlerin yeşilliği hâkim. Arka kapaktaki tanıtım yazısını tekrar okudu. Sonra kitabı kaldığı yerden okumaya devam etti.

Anne, elinde çay bardağını sıkıca tutmuş bir hâlde kızını izledi bir müddet. Sobada yanan odunların çıtırtıları duyuluyor. Alevler arada bir yükselip çekiliyor. Oda kapısına yöneldi anne. Kapıyı açıp kapattı.

“Şu kapı da bir türlü düzen almadı. Bak, yine tam kapanmıyor.”

“Ağabeyim gelsin de söyleyelim anne, baksın bir yol çaresine.”

Anne gün görmüş; hayatın acılarına, sevinçlerine tanık olmuş. Evinde dağ gibi duruyor şimdi. Varlığı bir kuvvet, varlığı sevinç işareti.

Anne yatsı namazını kıldıktan sonra bir köşeye çekilip uyumağa çalışırdı. Artık dayanamazdı uykusuzluğa. Anne yorgun... Elif bazen şakalar yapar, güldürür; uyutmak istemezdi annesini. Kendisine yoldaş olanı kaybetmek korkusu belki de. Annesi uyuduğu zaman içinde bir

korku başlardı. Yalnızlığın çoğaldığı zamanlar... Kimsesizlik derin bir sızı şimdi. Elif böyle zamanlarda daha çok okurdu. Kitaplardaki kişiler, duygular, düşünceler sarmalında kaybolmak isterdi âdeta. Bir yanı çalışmanın, sabretmenin çabasında; bir yanı endişeli, korkulu. Sorular, yılan gibi sorular zihninde kıvrılıp duruyor. Uyumak, unutmak istiyor. Uyuyunca bütün dertlerden, sıkıntılardan uzaklaşıyor. Bu, yaşanan bir hâlden kaçış değil de nedir? Evet, bir süreliğine de olsa kaçmak istiyordu. Ya sonrası... Her gecenin sabahında aynı endişe ve korku ile uyanmanın getirdiği usanç, yılgınlık.

“Ne zamana kadar bu çile? Mezuniyet sevincimi yaşatmadılar. Mezuniyet bir kapı açmadı bana. Oysa hayallerim vardı. Gerçekleşmedi. Bunca yıllık emeğim heba olup gidiyor.” diye öfkeyle söylendi.

Demlik ve bardakları alıp mutfığa götürdü. Odaya kaçır gibi döndü. Soba neşesiz. Oda soğuk.

Bir süre tavanda gezindi gözleri. Toprak dam yağmurlu günlerde akardı hep. Sızan yağmur suları tahtalarda iz bırakmış. Hezenlerde yer yer çatlaklar görülüyor. Lambanın olduğu yerde hezen hafiften eğik. Bu evde çocukluğu, ilk gençliği; bu evde iyi günleri, kötü günleri...

Annesinin yatağını hazırladı.

“Anne kalk artık, yatağın hazır. Burada böyle üşüyeceksin.”

Lambanın ışığı rahatsız etmişti.

Elini gözlerine siper eder gibi tuttu. Yattığı yerden doğrulup cevap verdi:

“Sen daha uyumadın mı? Bu vakte kadar niye durursun, bilmem. Yat da dinlen biraz.”

“Boş ver, düşünme beni anne. Senin yatağın hazır. Haydi bakalım kalk artık.”

Anne istemeye istemeye yerinden kalkıp yatağa yöneldi.

“Sen de uyu artık kızım. Bu günlük çalıştığın yeter.”

Elif bir cevap veremedi. Elindeki kalemi çevirip duruyor. Bir alışkanlık hali bu; can sıkıntısı işte. Kitabı kaldığı yerden okumaya devam etti.

“Kızım her gecenin bir sabahı var. Böyle kara kara düşünüp durma!..”

Elif perde aralığından dışarıya bakıyor. Komşu evlerin ışıkları sönmüş. Karanlık ve kar yığın yığın ...

“Bir gün ama mutlaka !..”

Anne başını çevirip şaşkınlıkla sordu:

“Ne söyledin kızım? Anlayamadım.”

Elif, perdeyi kapatıp tekrar çalışma masasına döndü. Kararlı bir ses evin içinde yankılandı:

“Her gecenin bir sabahı var anne, her gecenin bir sabahı...”